

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

AKTIVAČNÝ SCENÁR LEKCIÍ

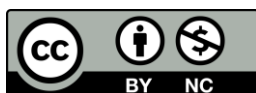
vývoj v rámci Projektu

„Virtuálna a aktivizujúca metóda výučby – skutočné vzdelávacie efekty“

Projekt je financovaný z rostriedkov Európskej únie v rámci programu Erasmus+

TÉMA:

Pomoc utečencom

CIELE hodiny:

Senzibilizovať žiakov na potreby utečencov, na potrebu zoznámiť sa s krajinou, v ktorej aktuálne žijú; sociálna pomoc pre utečencov a aktivity mimovládnych organizácií.

CIEĽOVÁ SKUPINA: Žiaci základných škôl.

PRACOVNÉ METÓDY: Zobrazenie na tabuli, brainstorming, skupinová práca, samostatná práca, diskusia.

TRVANIE: 2 vyučovacie hodiny.

POMÔCKY: Multimediálny projektor, počítač, film, flipchart, farebné perá.

PRIEBEH HODINY:

1. Pripomeňte žiakov definíciu utečenca - použite slovník pojmov.
2. Oboznámiť žiakov s počtom utečencov, ktorých dnes vo svete máme, a všeobecné informácie o utečencoch vo svete.

Počet utečencov vo svete sa neustále zvyšuje. Koncom minulého roka opustilo svoju vlasť zhruba jedno percento svetovej populácie kvôli vojnám, násiliu, konfliktom a strachu z prenasledovania. V minulom roku (2020) dosiahol počet utečencov na svete rekordnú úroveň 79,5 milióna. V rokoch 2010 až 2019 sa takmer zdvojnásobil, zo 40 na 79,5 milióna ľudí. Asi 10 percent utečencov, ktorí opustili svoju vlasť, odišlo do Európy.

Utečenci v Poľsku

Kde žijú utečenci v Poľsku? Utečenci v Poľsku majú právo voľne sa pohybovať na území krajiny. Väčšina z nich žije vo Varšave a okolí, ako aj v mestách, kde sú alebo boli centrá pre cudzincov žiadajúcich o štatút utečenca, napríklad v Lubline, Białystoku, Łomži alebo Łukówe.

Musíte si však uvedomiť, že hovoríme o veľmi málo peniazoch - pre jednu osobu je dávka 750 PLN mesačne, pre dvojčlennú domácnosť 600 PLN na osobu a pre štvorčlennú rodinu - 375 PLN za osobu.

Je tiež potrebné zdôrazniť, že cudzinci nemôžu legálne vykonávať prácu najmenej prvých 6 mesiacov postupu pri udeľovaní medzinárodnej ochrany, a často dokonca ani počas celého postupu pre utečencov.

Utečenci na Slovensku

Na Slovensku dnes žijú ľudia z krajín ako Sýria a Afganistan.

Z čoho žijú?

Akonáhle utečenci získajú právo na trvalý pobyt, majú nárok na sociálne dávky - napríklad pomoc v hmotnej núdzi, bývanie alebo prídavky na deti a podobne. To sa však týka iba tých sociálnych dávok, ktoré nie sú vypočítané na základe odvodov. Na to, aby na ne mali nárok, by najskôr museli byť zamestnaní, rovnako ako ľudia so slovenskou národnosťou.

Žiadateľov o azyl podporujú aj rôzne mimovládne organizácie, ktoré im často poskytnú dodatočný finančný príspevok, ak si nenájdu prácu alebo začnú podnikáť. Pri hľadaní vhodného zamestnania veľmi často pomáhajú aj mimovládne organizácie.

Utečenci v Českej republike

V roku 2019 prišlo v Českej republike k najväčšiemu počtu žiadateľov o medzinárodnú ochranu (t. J. O azyl alebo doplnkovú ochranu) z Arménska (372 osôb), nasledovala Ukrajina (311 osôb) a Gruzínsko (224 osôb), Vietnam (143 osôb) a Kazachstan (109 ľudí). žiadatelia).

Vreckové pre ľudí žiadajúcich o medzinárodnú ochranu, ktorí sa zdržiavajú v utečeneckom centre, je 30 Kč za deň. Majú tam aj jedlo zadarmo. V rezidenčných centrách si naopak migranti musia sami navariť, takže dostávajú mesačné diéty, ktoré sú v súčasnosti 3 410 Kč.

Ak žiadateľ žije v pobytovom stredisku a má vlastné finančné prostriedky nad úrovňou životného minima, musí okrem stravy na recepcii zaplatiť za ubytovanie (130 Kč na deň) z vlastných prostriedkov centra (112 Kč na deň). Žiadatelia, ktorí sa zdržiavajú mimo pobytového strediska, hradia všetky náklady súvisiace s pobytom, okrem zdravotných služieb, zo svojich vlastných prostriedkov.

1. Opýtajte sa študentov: Akú pomoc môžu utečenci potrebovať pri vstupe do krajiny? Napíšte svoje odpovede na tabuľu.

Diskutujte so študentmi o téme pomoci utečencom vo svete - všeobecne o tom, aké opatrenia sa prijímajú na pomoc

Medzinárodné právo - pomoc utečencom na celom svete:

Medzinárodný dohovor o ochrane utečencov existuje, pretože štáty si po 2. svetovej vojne uvedomili, že musia situáciu budúcich utečencov regulovať. Dohovor sa zaoberá základnými právami, ktoré štáty musia utečencom udeľovať.

Základné práva utečenca sú:

- Právo byť uznaný za utečenca (právo na azyl),
- Právo na prístup k azylovému konaniu s cieľom zistiť, či je osoba utečencom
- Zásada netrestania za neoprávnené prekročenie hraníc (článok 31 dohovoru)
- Zásada nevyhostenia (článok 33 dohovoru a v Európe aj článok 3 EDĽP): ochrana pred návratom do situácie, v ktorej by utečencovi hrozilo prenasledovanie - nikto sa do takej situácie nemôže vrátiť,
- Právo na zlúčenie rodiny (jednota rodiny), ktoré sa vzťahuje iba na najbližších príbuzných - otca / matku v prípade detí alebo manžela / manželky. Medzinárodné právo uznáva, že utečenec má právo na rovnaké postavenie ako jeho najbližší príbuzní a na pokojný a bezpečný život s ním v jeho novej krajine.
- Miestna integrácia - väčšina utečencov sa zdržiava v krajinách hraničiacich s konfliktnou zónou. Cieľom je zapojiť ich čo najviac do života na vidieku, aby sa stali plnohodnotnou súčasťou spoločnosti, naučili sa jazyk, našli si prácu alebo chodili do školy,
- Dobrovoľný návrat - pokiaľ to podmienky v krajine, z ktorej utečenci utiekli, umožňujú, utečenci sa vrátia domov, do svojich krajín. Často im

pomáhajú rôzne organizácie, ktoré poskytujú pomoc a podporu v ťažkých začiatkoch.

Presídľovanie je proces pomoci utečencom presídlením priamo z krajiny prvého azylu do krajiny, ktorá im poskytne nový domov.

Čas 10 minút

1. Rozdeľte študentov do skupín.

Pokyny pre študentov 1. Skupiny: napíšte sociálne (životné) potreby na papier a usporiadajte ich podľa vlastného uváženia, od najdôležitejších po najmenej dôležité.

Sociálne práva ukladajú štátu povinnosť uspokojovať konkrétne potreby občana.

Patrí k nim:

- pracovné právo.
- Sociálne zabezpečenie.
- Pomoc (sociálna starostlivosť)
- Zamestnanie.
- zdravotná starostlivosť.
- Ochrana práva na bývanie.

Odporúčanie pre študentov 2. Skupiny: napíšte sociálne (kultúrne) potreby na papier a zoradte ich podľa vlastného uváženia, od najdôležitejších po najmenej dôležité.

Sociálne potreby - spoločné potreby, ktoré je možné uspokojiť iba vďaka existencii sociálnych inštitúcií. Existujú tri základné typy potrieb:

- Prírodné, ktoré sme nútení uspokojovať, tj. Fyziologické potreby, napríklad jedlo
- Kultúrne, súvisiace so zásadami sociálneho spolužitia,
- Organizačné, vyplývajúce zo sledovania cieľov spoločnosti.

Diskutujte o odpovediach, ktoré ste si zapísali, so svojimi študentmi. Napíšte si najdôležitejšie životné a kultúrne potreby na tabuľu / flipchart.

Čas 15 min.

3. Opýtajte sa, na akú pomoc môžu utečenci okrem štátnej pomoci počítať? Napíšte návrhy na tabuľu.

Čas 5 min.

Pomoc utečencom poskytujú vlády a inštitúcie krajín, do ktorých sa dostávajú, ako aj špecializované medzinárodné organizácie a inštitúcie, z ktorých najdôležitejšie sú: UNHCR, IOM, WFP a ECHO. Ďalšou skupinou sú mimovládne organizácie, ktorých poslaním je pomoc utečencom, humanitárna pomoc alebo ochrana ľudských práv. Patria sem: Lekári bez hraníc, Oxfam, Save the Children a Polska Akcja Humanitarna.

Pomoc v Poľsku

Poľský štát je povinný starať sa o utečencov - vyplýva to z legislatívy EÚ a medzinárodných dohôd podpísaných našou krajinou. Prax však ukazuje, že táto starostlivosť nestačí. Finančné prostriedky pridelené poľským štátom na pomoc utečencom sú dostatočné na uspokojenie iba základných životných potrieb a veľmi miernej integračnej pomoci, pričom tieto potreby sú oveľa väčšie. Tu vstupuje do činnosti oblasť mimovládnych organizácií pracujúcich pre utečencov a migrantov.

Mimovládne organizácie a neformálne skupiny zohrávajú pri pomoci utečencom veľmi dôležitú úlohu. Jednou z hlavných úloh mimovládnych organizácií sú činnosti zamerané na odstránenie prekážok, s ktorými sa utečenci stretávajú.

Pomoc na Slovensku

Mimovládne organizácie pracujú na programoch sociálneho a právneho poradenstva, právnom zastupovaní žiadateľov o azyl a zapájajú sa aj do aktivít zameraných na integráciu cudzincov, ktorým bol udelený azyl alebo doplnková ochrana.

Pomoc v Českej republike

Organizácie poskytujú bezplatnú právnu a sociálnu pomoc utečencom a cudzincom v núdzi, starajú sa o mladistvých bez sprievodu, pomáhajú začleniť sa do Českej republiky alebo sa úspešne vrátiť domov. Organizácia pre pomoc utečencom poskytuje sociálne a právne poradenstvo žiadateľom o azyl, osobám s doplnkovou ochranou a cudzincom s legálnym pobytom v Českej republike. Poradenstvo pokrýva otázky pobytu v Českej republike, bývania, vzdelávania, pracovných príležitostí, poistenia, nároku na štátne sociálne dávky a pod.

4. Zobrazte na tabuli typy sociálnej pomoci, ktorú môžu utečenci dostať - Príloha 1.

<https://udsc.gov.pl/uchodzczy-2/pomoc-socialna/system-pomocy-socialnej/rodzaje-pryznawanej-pomocy/>

5. Pozrite si video: PAH_org: Irak - pomáhame ľuďom, ktorí sa nemôžu vrátiť do svojich domovov

<https://www.youtube.com/watch?v=nG2qpg9Heps>

7. Pozrite si, [kto sme: 70 rokov Agentúry OSN pre utečencov - YouTube](#) (angličtina)

<https://www.hrl.sk/sk/co-robime/temy/utecenci-a-azyl>

<https://www.kapacity.sk/informacia/vyzvy-utecencov-na-slovensku/>

Máme vlastné problémy, áno prečo pomáhať utečencom? - <https://www.youtube.com/watch?v=Boi9w2L7060>

Zdroje:

PL

1. Centrum Wielokulturowe

[KIM SA UCHODŹCY? – Centrum Wielokulturowe](#)

2. Uchodźcy info

<http://uchodzcy.info/?s=wspieraj>

3. Urząd do Spraw Cudzoziemców

<https://udsc.gov.pl/uchodzcy-2/pomoc-socjalna/system-pomocy-socjalnej/rodzaje-pryznawanej-pomocy/>

SK

4. Ministerstvo vnútra SR

[Prierez aktivít, Ministerstvo vnútra SR - Azyl a migrácia \(minv.sk\)](#)

5. The UN Refugee Agency Slovensko

[Utečenci/Azylanti | Útek z nebezpečenstva – UNHCR Slovakia](#)

6. The UN Refugee Agency Slovensko

[UNHCR Slovensko](#)

CZK

7. The UN Refugee Agency Česká Republika

[UNHCR Česká republika](#)

8. Ministerstvo Práce a Sociálních Věcí

[Sociální práce s uprchlíky a cizinci pohledu pracovníků nevládních organizací v ČR \(mpsv.cz\)](#)

9. Charita Praha

[Pomoc cizincům žijícím v České republice | Arcidiecézní charita Praha](#)

10. Ministerstvo vnitra ČR

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

[Migrační a azylová politika ČR - Aktuální informace o migraci \(mvcr.cz\)](#)

SK

11. Tyzden.sk

Liga ľudských práv, občianske združenie podporujúce utečencov žijúcich na Slovensku.

[migračný kompas: Utečencov je už viac ako 70 miliónov. Vyháňajú ich vojny aj klimatická zmena | Spoločnosť | .týždeň - iný pohľad na spoločnosť \(tyzden.sk\)](#)

Załączniki:

PL

12. [Fundacja Dobrego Odbioru](#)

[UCHODŹCY MILE WIDZIANI – YouTube](#)

13. [FAKT24.PL](#)

[\(2\) Uchodźcy w Polsce - "Musieliśmy uciekać. Inaczej zabiliby mi męża" – YouTube](#)

CZ

14. The UN Refugee Agency Česká Republika

[UNHCR v České republice. Sami jsme byli uprchlíci. - YouTube](#)

SK/CZ/PL

15. Migration matters **#rethinkmigration**

[Kdo jsou uprchlíci, migranti, žadatelé o azyl? - YouTube](#)

16. PŘEHLEDNĚ: Kolik berou žadatelé o azyl v zemích Evropské unie

https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/azyl-eu-kolik-berou-zadatele-migrant-prispevek.A180621_110923_zahranicni_mko

Prílohy:

1. PL: <https://udsc.gov.pl/uchodzcy-2/pomoc-socialna/system-pomocy-socialnej/rodzaje-pryznawanej-pomocy/>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2. **PL:** Fundacja Dobrego Odbioru: [UCHODŹCY MILE WIDZIANI - YouTube](#)
3. **PL:** FAKT24PL: [\(2\) Uchodźcy w Polsce - "Musieliśmy uciekać. Inaczej zabiliby mi męża" - YouTube](#)
4. **PL:** [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube](#)
5. **SK:** [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube](#)
6. **CZ:** [Who We Are: 70 Years of the UN Refugee Agency - YouTube](#)
7. **CZ:** [UNHCR v České republice. Sami jsme byli uprchlíci. - YouTube](#)
8. **CZ:** [Kdo jsou uprchlíci, migranti, žadatelé o azyl? - YouTube](#)
9. **PL/SK/CZ** Slovník pojmov
M. Lipińska (red.), K. Białek, A. Kowalska, E. Kownacka, M. Piegat-Kaczmarczyk,
Warsztaty kompetencji międzykulturowych – podręcznik dla trenerów ,
Warszawa 2008